

Utbildningsutskottets betänkande

1978/79: 32

med anledning av propositionen 1978/79: 100 såvitt gäller anslag till utbildning för tekniska yrken, utbildning för vårdirken, utbildning för kultur- och informationsyrken samt bidrag till kommunal högskoleutbildning m. m. jämte motioner

I betänkandet behandlas förslag som regeringen i propositionen 1978/79: 100 bilaga 12 (utbildningsdepartementet) efter föredragning av statsrådet Wikström förelagt riksdagen under punkterna D 5, D 7, D 9 och D 11 jämte yrkanden i motionerna 1978/79: 907, 920, 928, 1328, 1353, 1374, 1386, 1391, 1890, 1910 och 2146.

1. **Utbildning för tekniska yrken.** Regeringen har under punkten D 5 (s. 447–462) föreslagit riksdagen att

1. besluta om att inrätta följande allmänna utbildningslinjer, nämligen byggnadsindustrilinjén omfattande 60 poäng, fordonstekniklinjen omfattande 60 poäng, livsmedelsindustrilinjén omfattande 60 poäng, pappers- och pappersmasseindustrilinjén omfattande 40 poäng, stålindustrilinjén omfattande 60 poäng, samhällsbyggnadstekniklinjen omfattande 160 poäng, sågverksindustrilinjén omfattande 60 poäng, träindustrilinjén omfattande 60 poäng samt verkstadsindustrilinjén omfattande 60 poäng.

2. fastställa planeringsramar enligt vad som förordats i propositionen.

3. bemyndiga regeringen att disponera 1 000 000 kr. under anslagsposten Högskolan i Luleå på det sätt som förordats i propositionen.

4. till Utbildning för tekniska yrken för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 393 401 000 kr.

Motionerna

1978/79: 907 av Stig Alemyr m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om särskilt anpassad civilingenjörsutbildning för personer som genomgått yrkesteknisk högskoleutbildning.

1978/79: 920 av Margot Håkansson (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förstärkning av grundläggande, obligatoriska kunskaper i handikappfrågor inom arkitektutbildningen samt i utbildningen till byggnadsingenjörer.

1978/79: 1353 av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en skyndsamt utredning om förläggandet av

en enhet för högre teknisk utbildning till något av de mellansvenska industrilänen.

1978/79: 1374 av Arne Pettersson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen anholder att regeringen vid den framtida medelstilledningen till de tekniska högskolorna beaktar den brist på resurser som hämmar verksamheten vid Lunds tekniska högskola.

1978/79: 1391 av Nils Åsling (c) och Per Stjernström (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag beträffande förutsättningarna och formerna för en utbildningslinje i praktisk ekologi vid högskolan i Östersund i enlighet med motionens förslag.

1978/79: 1910 av Carl-Wilhelm Lothigius (m) vari yrkas att riksdagen beslutar att icke nu anvisa medel för träteknisk utbildning vid högskolan i Luleå.

1978/79: 2146 av Bengt Gustavsson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad i den till arbetsmarknadsutskottet remitterade motionen 1978/79: 2145 anförts om högskoleutbildningen i Eskilstuna.

Utskottet

Detta anslag avser grundläggande utbildning för tekniska yrken vid de statliga högskoleenheterna inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde. Under anslaget beräknas medel dels för allmänna utbildningslinjer inom sektorn, dels för studier enligt äldre studieordning. Under anslaget beräknas vidare medel för försöksverksamhet med yrkesteknisk högskoleutbildning (YTH).

Under anslaget Bidrag till kommunal högskoleutbildning beräknas medel för kommunal högskoleutbildning inom sektorn för utbildning för tekniska yrken. Frågor som rör denna utbildnings dimensionering och innehåll m. m. behandlas under förevarande sektorsanslag.

I budgetpropositionen föreslår föredragande statsrådet att nuvarande försöksvis anordnade yrkestekniska högskoleutbildningar skall inrättas som allmänna utbildningslinjer den 1 juli 1979. De yrkestekniska utbildningarna på allmänna utbildningslinjer föreslås starta när nuvarande försöksomgångar avslutats och med nuvarande lokalisering och dimensionering. I budgetpropositionen föreslås vidare att den yrkestekniska högskoleutbildningen skall utökas med tre nya linjer omfattande 60 poäng vardera och lokaliserade till fyra orter, nämligen byggnadsindustrilinen i Stockholm, samma linje med installationsteknisk gren i Göteborg (Chalmers tekniska högskola), fordonstekniklinjen i Eskilstuna och sågverksindustrilinen i Karlstad. För samtliga utbildningar föreslås 30 antagningsplatser per ort.

Utbildningen i samhällsbyggnadsteknik är i Luleå f. n. en gren av maskintekniklinjen. Regeringen föreslår att en ny allmän utbildningslinje benämnd samhällsbyggnadstekniklinjen inrättas i Luleå. Linjen föreslås omfatta 160 poäng och ha 25 antagningsplatser.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om inrättande av allmänna utbildningslinjer inom sektorn för utbildning för tekniska yrken.

Föredragande statsrådet föreslår att besparingar görs inom sektorn, bl. a. genom ändringar av planeringsramarna. Han förordar att totalt 169 antagningsplatser dras in på maskinteknik- och väg- och vattenbyggnadslinjerna samt på fysiker-, geovetar-, kemist- och biologilinjerna. Föredragande statsrådet räknar vidare med att en besparing om 1,1 milj. kr. är möjlig under anslaget som följd av icke utnyttjade platser i tredje årskursen.

Enligt motionen 1978/79: 907 bör universitets- och högskoleämbetet (UHÅ) få i uppdrag att utreda hur civilingenjörsutbildningen kan anpassas för personer som genomgått yrkesteknisk högskoleutbildning.

Utskottet finner det angeläget att man nu då den yrkestekniska högskoleutbildningen föreslås bli permanentad prövar om behov finns av att komplettera den traditionella högskoleutbildningen inom den tekniska sektorn med nya utbildningsalternativ för dem som genomgått yrkesteknisk högskoleutbildning. Behovet av en sådan utbildning får anses höra till de frågor som det ankommer på UHÅ att uppmärksamma och pröva. Med hänsyn härtill anser utskottet att motionen 1978/79: 907 inte påkallar någon åtgärd.

Enligt riksdagens beslut år 1975 (prop. 1975: 9, UbU 1975: 17, rskr 1975: 179) skall för varje kurs som ingår i allmän utbildningslinje fastställas en kursplan. I kursplan skall anges det huvudsakliga innehållet i kursen. Kursplanen fastställs av linjenämnden. Beslutet innebär att utbildningens innehåll och uppläggning i enskilda kurser i väsentlig utsträckning är en lokal angelägenhet. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet det i motionen 1978/79: 920 framförda yrkandet om förstärkning av grundläggande, obligatoriska kunskaper i handikappfrågor inom arkitektutbildningen samt i utbildningen till byggnadsingenjörer.

I motionen 1978/79: 1353 begärs en skyndsam utredning om lokalisering av en ny enhet för högre teknisk utbildning till något av de "mellansvenska industrilänen". I motionen 1978/79: 2146 hemställs att riksdagen skall ge regeringen till känna vad som i motionen 1978/79: 2145 anförs om högskoleutbildning i Eskilstuna. I sistnämnda motion påpekas att ökade satsningar måste göras på teknisk forskning. Vidare framhåller motionärerna bl. a. att en uppbyggnad av och ökad anknytning till tillämpad forskning vid den yrkestekniska högskoleenheten i Eskilstuna är mycket angelägen.

År 1975 avtog riksdagen i enlighet med utskottets förslag motioner om civilingenjörsutbildning i Skellefteå bl. a. av den anledningen att "befintliga resurser måste utnyttjas effektivt, att investeringar som gjorts för

utbildning och forskning inte får äventyras samt att de permanenta forskningsresurserna skall vara koncentrerade till nuvarande sju orter" (UbU 1975: 17, s. 73). Vad därefter gäller frågan om forskningsanknytning för grundläggande högskoleutbildning på högskoleorter utan fast forskningsorganisation vill utskottet nu, liksom föregående år (UbU 1977/78: 22, s. 76), erinra om att riksdagen för detta ändamål varje budgetår anvisar medel vilka disponeras av regionstyrelserna.

Utskottet föreslår med hänsyn till vad som här anförts att riksdagen avslår motionerna 1978/79: 1353 och 1978/79: 2146.

Av budgetpropositionen framgår att regionstyrelsen för Umeå högskole-region föreslagit att medel anvisas budgetåret 1979/80 för att möjliggöra start av en lokal träteknisk linje i Skellefteå. UHÅ har dock inte ansett det möjligt att inom ramen för sina förslag till anslagsframställningar beräkna särskilda medel för denna utbildning.

Föredragande statsrådet framhåller att han anser behovet av en längre träteknisk utbildning väl styrkt. Mot bakgrund av den dåliga rekryteringen till högskolan i Luleå förordar han att resurserna inom sektorn för utbildning för tekniska yrken avseende Umeå högskoleregion koncentreras till högskolan i Luleå. I budgetpropositionen föreslås att möjligheten att starta en träteknisk gren inom maskintekniklinjen vid högskolan i Luleå skall prövas. Delar av den trätekniska utbildningen i Luleå bör enligt förslaget kunna ges som decentraliserad utbildning med förläggning till Skellefteå. Regeringen begär riksdagens bemyndigande att för ändamålet få disponera 1 milj. kr. av anslagsmedlen under anslagsposten Högskolan i Luleå. Medlen under anslaget bör också kunna få användas för en tillfällig lokal utbildningslinje i träteknik i Skellefteå i avvaktan på att en träteknisk gren kan anordnas inom maskintekniklinjen i Luleå.

I motionen 1978/79: 1910 påpekas att ämnet träets mekaniska teknologi sedan år 1969 finns som en variant inom maskintekniklinjen vid tekniska högskolan i Stockholm (KTH). Det vore enligt motionären mycket olyckligt om man för att kunna bedriva träteknisk utbildning i Luleå skulle komma att splittra de forskningsresurser som man i dag bygger upp vid KTH. Motionären hemställer därför att riksdagen beslutar att icke nu anvisa medel för träteknisk utbildning vid högskolan i Luleå.

Utskottet vill först ånyo erinra om att riksdagen i enlighet med utskottets förslag avslagit motioner om dels inrättande av civilingenjörsutbildning i Skellefteå (UbU 1975: 17, s. 73), dels begäran om medel för träforskning i Skellefteå (UbU 1977/78: 22, s. 76). Utskottet har alljämt den uppfattningen att en väl utbyggd och fungerande teknisk högskoleutbildning i Luleå är bättre för regionen än en av lokaliseringspolitiska skäl till utbildningens och forskningens förfång genomförd splittring av knappa resurser. Stor försiktighet bör därför iakttagas vid lokalisering av ny teknisk utbildning i regionen till annan ort än Luleå. Utskottet är samtidigt ense med regeringen om att ett trätekniskt utbildningsalternativ bör prövas i Luleå, bl. a.

eftersom en sådan utbildning – vilket föredragande statsrådet framhållit – skulle kunna förbättra rekryteringen av studerande till högre teknisk utbildning vid högskolan i Luleå. Utskottet vill inte motsätta sig att den trätekniska grenen planeras på så sätt att *en del* av utbildningen kan komma att anordnas i Skellefteå. Med hänsyn härtill föreslår utskottet att riksdagen avstyrker motionen 1978/79: 1910 och tillstyrker att riksdagen bemyndigar regeringen att disponera 1 000 000 kr. under anslagsposten Högskolan i Luleå i enlighet med vad som förordats i propositionen.

I motionen 1978/79: 1374 föreslås riksdagen anhålla att regeringen vid den framtida medelstilldelningen till de tekniska högskolorna beaktar den brist på resurser som gör att verksamheten vid Lunds tekniska högskola hämmas. Motionärerna pekar bl. a. på tre för Lunds tekniska högskola angelägna områden, nämligen 1. utbyggnad av antalet docenttjänster och forskarassistenttjänster, 2. uppräknig av materielandelens storlek av tilldelade resurser till en nivå som motsvarar den vid början av 1970-talet, 3. förnyelse och komplettering av utrustning – i första hand elektronisk utrustning.

Det är enligt utskottets mening mycket angeläget att den högre tekniska utbildningen tillförs ökade resurser. De problemställningar som motionärerna pekar på är dock enligt utskottets mening tillämpliga på högre teknisk utbildning i hela landet. Utskottet anser det därför inte möjligt att särskilt beakta resursbristen vid universitetet i Lund eller lämpligt med ett uttalande att så skall ske i framtiden. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionen 1978/79: 1374.

I motionen 1978/79: 1391 anhåller motionärerna om utredning och förslag beträffande förutsättningarna och formerna för en utbildningslinje i praktisk ekologi vid högskolan i Östersund. Utskottet vill först erinra om att allmänna utbildningslinjer skall inrättas av riksdagen efter förslag från regeringen. Till grund för regeringens förslag bör ligga ett omfattande beredningsarbete på lokal, regional och central nivå. Det finns enligt utskottets mening ingen anledning för riksdagen att i förevarande fall ingripa i den normala planeringsprocessen. Den av motionärerna föreslagna utbildningen bör, om vederbörande beslutsorgan finner det lämpligt, kunna prövas och inrättas som lokal utbildningslinje med i anspråktagande av medel som står till förfogande för detta ändamål. Utskottet avstyrker därmed motionen 1978/79: 1391.

Utskottet tillstyrker även i övrigt regeringens medelsberäkningar under anslaget och föreslår att riksdagen fastställer planeringsramar för sektorn för utbildning för tekniska yrken enligt vad som förordats i propositionen 1978/79: 100 samt anvisar ett reservationsanslag av 393 401 000 kr. till Utbildning för tekniska yrken.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beslutar om inrättande av allmänna utbildningslinjer i enlighet med vad som förordats i propositionen 1978/79: 100,

2. att riksdagen beträffande särskild civilingenjörsutbildning för personer som genomgått yrkesteknisk högskoleutbildning avslår motionen 1978/79: 907,
3. att riksdagen beträffande förstärkning av kunskaper i handikappfrågor inom vissa utbildningar avslår motionen 1978/79: 920,
4. att riksdagen beträffande en ny högskoleenhet för högre teknisk utbildning avslår motionen 1978/79: 1353,
5. att riksdagen beträffande forskningsresurser i Eskilstuna avslår motionen 1978/79: 2146,
6. att riksdagen med avslag på motionen 1978/79: 1910 bemyndigar regeringen att disponera 1 000 000 kr. under anslagsposten Högskolan i Luleå i enlighet med vad som förordats i propositionen 1978/79: 100,
7. att riksdagen beträffande resurser till Lunds tekniska högskola avslår motionen 1978/79: 1374,
8. att riksdagen beträffande en utbildningslinje i praktisk ekologi avslår motionen 1978/79: 1391,
9. att riksdagen fastställer planeringsramar för sektorn för utbildning för tekniska yrken i enlighet med vad som förordats i propositionen 1978/79: 100,
10. att riksdagen till *Utbildning för tekniska yrken* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 393 401 000 kr.

2. **Utbildning för vårddyrken.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten D 7 (s. 469–478) och hemställer

1. att riksdagen fastställer planeringsramar enligt vad som förordats i propositionen 1978/79: 100,
2. att riksdagen till *Utbildning för vårddyrken* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 273 240 000 kr.

3. **Utbildning för kultur- och informationsyrken.** Regeringen har under punkten D 9 (s. 519–527) föreslagit riksdagen att

1. besluta om inrättande av en påbyggnadslinje för vidareutbildning av journalister omfattande 20 poäng,
2. bemyndiga regeringen att inrätta en tjänst som professor i kördirigering personlig för Eric Ericson i enlighet med vad som förordats i propositionen,
3. fastställa planeringsramar enligt vad som förordats i propositionen,
4. till *Utbildning för kultur- och informationsyrken* för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 143 938 000 kr.

Motionerna

1978/79: 928 av Christina Rogestam m. fl. (c. m) vari yrkas att riksdagen beslutar förlägga den allmänna religionsvetenskapliga utbildningslinjen till Göteborg fr. o. m. läsåret 1979/80.

1978/79: 1328 av Olle Aulin m. fl. (m. c) vari yrkas att riksdagen beslutar att planeringsramen för sektorn för utbildning för kultur- och informationsyrken för musikerlinjen i Lund/Malmö fastställs till 28 studerande 1979/80.

1978/79: 1386 av Alf Wennerfors (m) vari yrkas att riksdagen beslutar

1. att hos regeringen anhålla att frågan om ytterligare professurer samt befattningar med professors namn vid musikhögskolorna snarast löses.
2. att hos regeringen anhålla att riksdagens tidigare beslut om reformering av den högre musikutbildningen snarast verkställs.

1978/79: 1890 av Ingrid Diesen m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen beslutar att en svensk konservatorsutbildning snarast etableras.

Utskottet

Detta anslag avser grundläggande utbildning för kultur- och informationsyrken vid de statliga högskoleenheterna inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde. Under anslaget beräknas medel dels för allmänna utbildningslinjer och påbyggnadslinjer inom sektorn samt för fortbildning av journalister m. fl., dels för studier enligt äldre studieordning. Vidare beräknas medel för konstfackskolans i Stockholm konstindustriella utbildning och för stöd till vissa fria samfunds teologiska seminarier.

Sektorn för utbildning för kultur- och informationsyrken omfattar innevarande budgetår 17 allmänna utbildningslinjer och två påbyggnadslinjer. I budgetpropositionen lägger regeringen fram förslag om en ny påbyggnadslinje om 20 poäng för vidareutbildning av journalister. Redan vid riksmötet 1976/77 fattades principbeslut om att en sådan linje skulle inrättas den 1 juli 1978 (prop. 1976/77: 59, UbU 1976/77: 20, rskr 1976/77: 246). Med hänsyn till det statsfinansiella läget uppsköt emellertid riksdagen förra året inrättandet av linjen (prop. 1977/78: 100, UbU 1977/78: 22, rskr 1977/78: 338). Utskottet tillstyrker nu regeringens förslag att den föreslagna påbyggnadslinjen inrättas den 1 juli 1979.

Regeringen föreslår att riksdagen skall fastställa planeringsramar för sektorn enligt vad föredragande statsrådet förordat.

För den nya påbyggnadslinjen för vidareutbildning av journalister föreslås 60 platser i vardera Stockholm och Göteborg.

I besparingssyfte föreslår regeringen minskningar av planeringsramarna för kulturkommunikationslinjen, tolklinjen och bibliotekarielinjen med sammanlagt 270 platser. För kulturkommunikationslinjen i Örebro föreslås dock en ökning med fem platser.

Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) har för budgetåret 1979/80 föreslagit en minskad intagning på den religionsvetenskapliga linjen i både Uppsala och Lund. Föredragande statsrådet anser emellertid att klarhet måste skapas bl. a. rörande studerandeunderlag och arbetsmarknadens efterfrågan innan ställning kan tas till en ändrad dimensionering och därav följande ändringar i resurstilldelningen. Han räknar därför med en oförändrad intagning nästa budgetår. I detta sammanhang anför statsrådet att utbildningen på den religionsvetenskapliga linjen kräver ett differentierat utbud som endast universiteten i Uppsala och Lund kan svara för. Varken resursläget eller studerandeunderlaget medger enligt hans mening en ytterligare spridning av utbildningen. Det är i detta läge viktigt att finna former för utbudet av utbildningen som på ett lämpligt sätt tillgodoser efterfrågan. Enligt vad föredragande statsrådet erfarit prövar UHÄ dimensionerings- och lokaliseringsfrågorna för att återkomma till dem i sina förslag till anslagsframställning för budgetåret 1980/81.

Religionsvetenskaplig utbildning meddelas även vid universitetet i Göteborg, och där i form av en lokal utbildningslinje, tros- och livsåskådningsvetenskapliga linjen. Från och med vårterminen 1978 anordnas även den s. k. tema-terminen, som i Uppsala och Lund avslutar den allmänna religionsvetenskapliga linjen. De studerande som gått den lokala linjen och tema-terminen i Göteborg har inte någon generell rätt till sådana examensbevis som de studerande på den allmänna religionsvetenskapliga linjen i Uppsala och Lund har. Regeringen har dock av särskilda skäl den 7 december 1978 beslutat att de studerande som läsåren 1977/78 eller 1978/79 slutfört religionsvetenskaplig utbildning i Göteborg, vilken i huvudsak motsvarar utbildningen på den religionsvetenskapliga linjen vid universitetet i Uppsala och Lund, skall ha rätt att vid universitetet i Lund få ut examensbevis över teologie kandidatexamen eller bevis över religionsvetenskaplig utbildning. I sitt beslut har regeringen erinrat om att lokal utbildningslinje inte får inrättas för behov som tillgodoses genom allmän utbildningslinje.

Sedermera har rektorsämbetet i Lund, efter hemställan från religionsvetenskapliga linjenämnden, i skrivelse den 7 mars 1979 begärt att UHÄ hos regeringen skall föreslå att universitetet i Lund skall medges rätt att utfärda bevis över genomgången religionsvetenskaplig utbildning även för de studerande som påbörjat sina studier på den lokala linjen i Göteborg men som inte hinner slutföra studierna under 1978/79.

Riksdagen bör enligt motionen 1978/79:928 besluta att den allmänna religionsvetenskapliga linjen skall förläggas även till Göteborg från och med nästa budgetår. Detta skall ske genom en omfördelning av de i budgetpropositionen föreslagna utbildningsplatserna för linjen från universitetet i Uppsala och/eller Lund till universitetet i Göteborg. Denna nylokalisering av den allmänna utbildningslinjen i religionsvetenskap till Göteborg avses ersätta den hittillsvarande religionsvetenskapliga utbildningen

dar på lokal linje. Någon antagning på den lokala linjen kommer enligt motionärerna inte att ske nästa läsår. Ett vikande studerandeunderlag vid den allmänna religionsvetenskapliga linjen i Uppsala och Lund får enligt motionärernas mening inte stoppa undervisningen i religionsvetenskapliga ämnen i Göteborg.

Utskottet anser att resultatet av UHÄ:s pågående arbete med frågan om den religionsvetenskapliga linjens framtida dimensionering m. m. bör föreliggja innan riksdagen tar ställning till en eventuell förläggning av linjen till Göteborg. Utskottet förutsätter att UHÄ i sitt arbete även behandlar situationen i Göteborg. Under återopande av det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionen 1978/79: 928.

I detta sammanhang vill utskottet erinra om att vissa möjligheter ges i högskoleförordningen (3 § 6 kap. och 7–9 §§ 7 kap.) att tillgodoräkna tidigare utbildning vid genomgång av viss linje eller kurs. Det ankommer på berörda högskoleorgan att besluta i sådana frågor, bl. a. vid övergång från en läroanstalt till en annan. Det är enligt utskottets uppfattning angeläget med rörlighet och flexibilitet inom högskolan. Utskottet förutsätter därför att frågor vid övergång till annan läroanstalt prövas välvilligt. Det bör t. ex. vara möjligt att få tillgodoräkna sig resultat från enstaka kurs genomgången på utbyggnadsort vid övergång till fortsatta studier på linje på annan ort.

I enlighet med UHÄ:s förslag föreslår regeringen att planeringsramarna för musikerlinjen skall vara 55 platser i Stockholm, 24 platser i Lund/Malmö och 26 platser i Göteborg. Detta innebär att två platser överförs från Lund/Malmö till Göteborg.

I motionen 1978/79: 1328 yrkas att planeringsramen för musikerlinjen i Lund/Malmö skall ökas med fyra platser till 28 nästa budgetår. Motionären erinrar om att organisationskommittén för högre musikutbildning (OMUS) i sin dimensionerings- och lokaliseringsplan (Ds U 1977: 15) föreslog att musikerlinjen i Lund/Malmö skulle vara utbyggd till totalt 120 studerandeplatser i grundläggande utbildning 1982/83. För att nå detta mål måste omkring 30 studerande antas per år. Motionären konstaterar att en eftersläpning i förhållande till OMUS plan har skett och anser att riksdagen därför skall öka planeringsramen för nästa budgetår.

Som motionären påpekar hade riksdagen vid riksmötet 1977/78 inte något att erinra mot att OMUS dimensionerings- och lokaliseringsplan lades till grund för den fortsatta planeringen. Detta innebär emellertid inte att riksdagen då beslöt att planen skall följas i sina detaljer. Riksdagen hade nämligen inte heller något att erinra mot föredragande statsrådets (prop. 1977/78: 14 s. 118) uppfattning att "i likhet med vad som gäller för högskolan i övrigt får takten för genomförandet av OMUS dimensioneringsförslag prövas i det årliga budgetarbetet" (UbU 1977/78: 12, rskr 1977/78: 73). Så sker också. Det fortsatta planeringsarbetet åligger numera UHÄ som övertagit det arbete OMUS svarade för. I sina förslag till anslagsframställning för nästa budgetår har UHÄ meddelat sin avsikt att

återkomma med synpunkter på den framtida dimensioneringen av musikerlinjen.

Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att riksdagen avslår motionen 1978/79: 1328 och fastställer de i budgetpropositionen föreslagna planeringsramarna för musikerlinjen liksom de i budgetpropositionen i övrigt förordade planeringsramarna för budgetåret 1979/80.

Riksdagen bör enligt motionen 1978/79: 1386 (yrkandet 2) hos regeringen anhålla att det tidigare riksdagsbeslutet om reformering av den högre musikutbildningen (prop. 1977/78: 14, UbU 1977/78: 12, rskr 1977/78: 73) skall verkställas snarast. I motionen berörs dock endast frågan om lärartjänstorganisationen för den högre musikutbildningen. Lärartjänster skall enligt motionen inrättas efter samma principer som tillämpas inom den övriga universitets- och högskoleutbildningen.

Utskottet får åter anledning påpeka att takten i genomförandet av reformeringen av den högre musikutbildningen får prövas i det årliga budgetarbetet. Utskottet vill vidare erinra om att frågor om tjänsteorganisationen för lärare inom hela högskolan prövas av lärartjänstutredningen (U 1977: 04). Utskottet har inhämtat att regeringen den 10 maj och den 21 juni 1978 uppdragit åt statens avtalsverk att föra förhandlingar om bl. a. en provisorisk ny tjänsteorganisation i högre musikutbildning att gälla i avvaktan på resultaten av lärartjänstutredningens arbete. Förhandlingarna har inte avslutats.

Det finns under dessa förhållanden enligt utskottets mening ingen anledning för riksdagen att bifalla yrkandet 2 i motionen 1978/79: 1386.

Regeringen begär riksdagens bemyndigande att få inrätta en tjänst vid musikhögskolan i Stockholm som professor i kördirigering, personlig för professorn Eric Ericson. Utskottet tillstyrker förslaget.

I motionen 1978/79: 1386 yrkas (yrkandet 1) att riksdagen hos regeringen skall anhålla att frågan om ytterligare professurer samt befattningar med professors namn för den högre musikutbildningen snarast skall lösas. Motionären gör bl. a. en jämförelse med lärares status och titulatur vid andra länders musikhögskolor och hävdar att de internationella kontakterna på musikens och musikutbildningens område störs av att svenska lärare utan professorstitel "inte uppfattas som representativa företrädare".

Utskottet, som nyss tillstyrkt regeringens förslag om en personlig professur vid musikhögskolan i Stockholm, anser att riksdagen inte kan begära att frågan om ett ospecificerat antal professurer skall lösas utan att tjänsternas ämnesområden och kostnaderna för dem kan bedömas i förhållande till andra framförda förslag. Som tidigare påpekats utreds för närvarande tjänsteorganisationen för lärare inom högskolan som helhet av lärartjänstutredningen. Då det gäller frågan om att ge vissa lärare inom den högre musikutbildningen professors namn vill utskottet påpeka att detta är ett ärende av sådan typ som handläggs av regeringen. Riksdagen bör alltså avslå yrkandet 1 i motionen 1978/79: 1386.

Riksdagen bör enligt motionen 1978/79: 1890 besluta att en svensk konservatorsutbildning snarast skall etableras. Motionärerna konstaterar att Sverige – som kanske enda land i Europa – saknar konservatorsutbildning. De anför bristen på utbildade konservatorer som en av de viktigaste anledningarna till rådande och i motionen exemplifierade missförhållanden i vad gäller bevarande och vård av kyrkoinventarier. En svensk konservatorsutbildning efter utländsk förebild är därför enligt deras mening mycket angelägen och nödvändig för att inte oersättliga kulturella värden skall gå förlorade.

Enligt vad utskottet inhämtat har inom utbildningsdepartementet möjligheterna undersökts att få disponera fem utbildningsplatser vid konservatorsskolan i Köpenhamn för svenska studerande. Under förbehåll av danska myndigheters slutliga godkännande av ett sådant arrangemang kommer de fem platserna att stå till förfogande vid intagningen till hösten 1979. Utskottet anser att det skulle vara värdefullt om ett sådant praktiskt nordiskt samarbete går att genomföra. Utskottet har också erfarit att inom utbildningsdepartementet förbereds en utredning om svensk konservatorsutbildning. Arbetet med att lösa de i motionen aktualiserade problemen har således redan påbörjats varför motionen 1978/79: 1890 inte behöver föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet som inte har någon erinran mot regeringens medelsberäkningar under anslaget för kultur- och informationsyrken hemställer

1. att riksdagen beslutar om inrättande av en påbyggnadslinje för vidareutbildning av journalister omfattande 20 poäng,
2. att riksdagen beträffande religionsvetenskaplig linje i Göteborg avslår motionen 1978/79: 928,
3. att riksdagen beträffande musikerlinjen i Malmö avslår motionen 1978/79: 1328,
4. att riksdagen fastställer planeringsramar för sektorn för utbildning för kultur- och informationsyrken i enlighet med vad som förordats i propositionen 1978/79: 100,
5. att riksdagen beträffande reformeringen av den högre musikutbildningen avslår motionen 1978/79: 1386 yrkandet 2,
6. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta en tjänst som professor i kördirigering personlig för Eric Ericson i enlighet med vad som förordats i propositionen 1978/79: 100,
7. att riksdagen beträffande professurer m. m. vid musikhögskolorna avslår motionen 1978/79: 1386 yrkandet 1,
8. att riksdagen beträffande konservatorsutbildning avslår motionen 1978/79: 1890,
9. att riksdagen till *Utbildning för kultur- och informationsyrken* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 143 938 000 kr.

4. **Bidrag till kommunal högskoleutbildning m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten D 11 (s. 531–534) och hemställer att riksdagen till *Bidrag till kommunal högskoleutbildning m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 149 162 000 kr.

Stockholm den 5 april 1979

På utbildningsutskottets vägnar
STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Stig Alemyr (s), Claes Elmstedt (c), Ove Nordstrandh (m), Bengt Wiklund (s), Sven Johansson (c), Lars Gustafsson (s), Linnea Hörlén (fp), Roland Sundgren (s), Gösta Karlsson (c), Lennart Bladh (s), Christina Rogestam (c), Jörgen Ullenhag (fp), Iris Mårtensson (s), Gunnar Biörck i Värmdö (m) och Torsten Karlsson (s).

Reservation

vid **punkten 1** (Utbildning för tekniska yrken) beträffande *särskild civilingenjörsutbildning för personer som genomgått yrkesteknisk högskoleutbildning* av Stig Alemyr, Bengt Wiklund, Lars Gustafsson, Roland Sundgren, Lennart Bladh, Iris Mårtensson och Torsten Karlsson (samtliga s) som anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar "Utskottet finner" och slutar "någon åtgärd" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna finner utskottet det viktigt att denna fråga utreds. Utskottet föreslår därför att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 907 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen beträffande särskild civilingenjörsutbildning för personer som genomgått yrkesteknisk högskoleutbildning med bifall till motionen 1978/79: 907 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,